

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
української літератури
доц. Демченко А.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(X-XVIII СТОЛІТТЯ)»**

Спеціальність:

035 Філологія (Українська мова та література)

Факультет української філології та журналістики

2017-2018 н.р.

Робоча програма з дисципліни «Історія української літератури (X-XVIII століття)» для студентів спеціальності 035 Філологія (Українська мова та література).

Розробник: доцент Корівчак Л.Д.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української літератури

Протокол №1 від «28» серпня 2017 року

Завідувачка кафедри української літератури

доц. Демченко А.В.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A.V. Demchenko', written over a horizontal line.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035.01 Філологія (українська мова та література)	Варіативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин –135		Семестр:	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Ступінь вищої освіти: Бакалавр	Лекції	
		26	
		Практичні, семінарські	
		24	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
85	135		
		Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання –**37 % /63 %**

для заочної форми навчання – **100%**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: зорієнтувати студентів на дослідження художнього коду давніх літературних пам'яток, відтворити картину зародження давньої української писемності, розкрити її особливості, проаналізувати найвизначніші твори, зосередивши увагу на тих, які вивчаються у школі.

Завдання:

- формувати навички вільного володіння державною мовою в усній та писемній формі;
- навчити першокурсників критично сприймати праці дослідників про зародження давнього письменства;
- опанувати принципи аналізу художніх творів різних жанрів;
- виробити уявлення про давню вітчизняну літературу як основу подальшого розвитку мистецтва слова, що визначає має велике пізнавальне і виховне значення;
- вивчити етапи розвитку давньоукраїнської літератури;
- освоїти роботу з першоджерелами.

В результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- закономірності літературного процесу XI-XVIII ст;
- етапи розвитку давньоукраїнської літератури;
- особливості формування жанрів, естетичних смаків Київської Русі;
- роль і внесок окремих особистостей у формування вітчизняної культури;
- дослідників давнього письменства;
- теоретичні поняття такі, як монументальний історизм, бароко, класицизм тощо;

вміти:

- вільно володіти державною мовою в усній та писемній формі;
- розкрити типові явища і факти давнього літературного життя;
- довести взаємозв'язок українського літературознавства зі світовим;
- працювати з першоджерелами;
- аналізувати художні твори;
- оперувати теоретичними поняттями;
- системно сприймати історико-літературний розвиток XI-XVIII ст.

Змістовий модуль 1. Література Середньовіччя

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу, його зв'язок з іншими дисциплінами. Поняття про синкретичну писемність, літературну пам'ятку, її редакції та списки. Характеристика давніх рукописів. Значення появи книгодрукування. Огляд джерел, за якими вивчається давня українська література. Проблема її періодизації.

Тема 2. Література Київської Русі. Історично-культурний контекст її формування та розвитку. Перекладна література. Структура і зміст Біблії. Переклади і переспіви її. Мотиви й образи в українській літературі. Апокрифи, їх оцінка І. Франком. Апокрифи «Як сотворив Бог Адама», «Про Соломона і Китовраса», «Ходіння Богородиці...». Апокрифічні мотиви в українській літературі («Слово о збуренню пекла», «Енеїда» І. Котляревського). Агіографія. Перекладні й оригінальні житія, їх основні типи. «Фізіолог», «Шестоднев», «Християнська топографія» Козьми Індикоплова», «Пчела», «Олександрія» та інші світські книги. Роль перекладної літератури у становленні і розвитку письменства Київської Русі.

Тема 3. Оригінальна література Київської Русі. «Велесова книга» та дискусії навколо неї. Літописи, їх типологія, місце у світовій культурі. Поняття про літопис, літописне зведення, літописний список, літописну редакцію тощо. Гіпотези О. Шахматова, М. Грушевського, Л. Махновця та ін. про генезис і розвиток літописання. «Повість временних літ» - найвидатніша пам'ятка давньоруського літописання. Історія створення літопису. Проблема авторства. Композиція літописного зведення. Роль Вступу у структурі твору. Образи руських князів у літописі. Втілення в них ідеї боротьби за єдність Русі, осуд княжих міжусобиць. Жанрові, художньо-стильові й мовні особливості твору. Київський літопис, його зміст, поетика, мовно-стильові особливості. Галицько-Волинський літопис: структура. Образи Романа і Данила Галицьких, співця Митуси та інших героїв. Літописні повісті про татаро-монгольське нашествя, легенда про євшан-зілля, їх патріотичний пафос. Художня своєрідність твору. Історико-літературне значення літописів Київської Русі, використання їх письменниками наступних поколінь - Т. Шевченком, І. Франком, С. Руданським, Юліаном Опільським, С. Скляренком, П. Загребельним, Раїсою Іванченко, В. Маликом та іншими письменниками.

Тема 4. «Слово о полку Ігоревім». Історія віднайдення, видання і вивчення «Слова». Проблеми автентичності й авторства твору. Історична основа пам'ятки, «Слово» і літописні оповіді про похід Ігоря. Жанрова специфіка «Слова». Тема і композиція твору. Система образів. Художня досконалість «Слова». Значення твору, його переклади, переспіви, мотиви й образи в пізнішій літературі.

Тема 5. Дидактична проза Київської Русі. «Поученіє» Володимира Мономаха. Ораторська проза. Проста й урочиста проповіді. «Слово про закон і благодать» Іларіона. «Слова» Кирила Туровського. Паломницька проза. «Житіє і хожденіє Данила...».

Тема 6. Українська література пізнього Середньовіччя. Історичні умови. Нові редакції творів доби Київської Русі. Західноруські літописи. Короткий Київський літопис. Латиномовна література.

Модуль 2. Література Ренесансу і Бароко

Тема 1. Полемічна література. Історичні умови. Ренесансні риси у культурі. Основні теми і жанри літератури. Характерні риси полемічної літератури.

Петро Скарга як найталановитіший представник католицько-уніатського табору. Інші письменники-полемісти. «Ключ царства небесного» і передмова до Острозької Біблії Герасима Смотрицького. «Історія о Листрикійському синоді» й «Отписи» Клірика Острозького. «Казання святого Кирила» Стефана Зизанія. «Апокрисис» Христофора Філарета. Творчість Петра Скарги.

Світогляд Івана Вишенського. Художня інтерпретація його образу Іваном Франком. Поетика ранніх творів полеміста («Ізвещеніє...», «Писаніє до всіх...»). Твори Вишенського після Брестської унії («Посланіє до князя Острозького», «Порада»). Викриття ініціаторів унії, захист православної віри в «Посланії до єпископів». Значення української полемічної літератури.

Історичні умови. Ренесансні риси у духовно-художній свідомості. Основні жанри та періоди розвитку полемічної літератури. Творчість Мелетія Смотрицького («Тренос», «Граматика», «Апологія», «Паронезис»), еволюція світогляду письменника. «Палінодія» Захарії Копистенського. «Унія греків з костелом римським», «Антиризис», «Гармонія» Іпатія Потія. Значення полемічної літератури.

Тема 2. Розвиток поезії в давній українській літературі. Початки віршової і драматичної літератури, зв'язок їх із шкільною освітою. Різновиди найдавніших віршів та їх обґрунтування у курсах піітики. «Вірші на жалосний погреб Петра Конашевича Сагайдачного» К.Саковича.

Тема 3. Шкільна драматургія, її зв'язок з європейським театром. Декламації та діалоги. Інтермедії, їх генезис, типологія та функції. Інтермедії до драми Я.Гаватовича «Трагедія, або образ смерті пресвятого Іоанна Хрестителя», оцінка їх М.Драгомановим і М.Павликом, спроби постановки на сучасній сцені.

Тема 4. Література II пол. ХУІІ ст., її основні здобутки і проблеми. Роль Києво-Могилянської колегії у розвитку культури. Історична проза. Вплив Густинського літопису на «Патерик» С.Косова. «Синопис», Обробки житій Ольги і Володимира. «Хроніка» Ф.Сафоновича, її новаторський характер і вплив на розвиток історіографії. Ораторсько-проповідницька

проза, нові тенденції у її теорії. Творчість І.Галятовського («Наука, або Спосіб зложення казання», «Ключ розуміння», «Лебідь», «Магометів Коран»), Л.Барановича («Меч духовний», «Труби словес проповідних», поезії). Українська література в Закарпатті. Творчість М.Андрелли («Логос», «Оборона вірному кожному чоловіку»), зв'язок її з загальноукраїнським літературним процесом.

Тема 5. Віршова література II пол. ХУІІ ст. Шкільне віршування, його теоретична розробка, провідні жанри. Бароко, його специфіка в Україні. Дослідження українського літературного бароко (Д.Чижевський, О.Білецький, В.Крекотень, Д.Наливайко, І.Іваньо та ін.). Використання художніх здобутків бароко у пізнішій літературі. Історичні вірші «Про Жовтоводську битву», «Полонення Потоцьких», «Дума козацька о Берестецькім звиченстві». Творчість І.Величковського. Біографічні відомості про Івана Величковського.

Структура, основні мотиви збірки «Зегар з полузегарком» (1690 р.). «Поетичні штучки» автора у збірці «Млеко». Тематика, стиль епіграм. Відомості про життя й походження імені Климентія Зіновієва. Художня своєрідність поетичного збірника: дидактична спрямованість, фольклорні елементи у віршах. І.Франко про К. Зіновієва. Місце і значення творів Івана Величковського, К.Зіновієва в історії українського письменства.

Тема 6. Драматургія II пол. ХУІІ ст. Зародження і перший етап розвитку шкільної драми. Драматичні діалоги Памви Беринди та Іоаникія Волковича. Основні тематичні групи шкільних драм та їх жанрові різновиди (різдвяні, великодні, типу міраклів та мораліте). «Царство Натури Людской» - ранній зразок великодньої драми алегоричного характеру (мораліте). Міраклі «Алексѣй человѣк Божий», його джерела, зв'язок з історичними подіями, бароковий стиль. «Слово о збуренню пекла» - зразок драми народного типу. І.Франко про цей твір. Використання прийомів шкільної драматургії у пізнішій літературі та театральному мистецтві.

Тема 7. Література ХУІІІ ст., барокові, класицистичні, фольклорні елементи в ній, просвітницькі тенденції, оновлення жанрової системи. Історико-культурний контекст розвитку літератури. Козацькі літописи. Історико-культурні обставини виникнення барокової історіографії. Проблема типології козацьких літописів. Літопис Самовидця, його характерні риси, проблема авторства. Григорій Грабянка і його літопис «Дѣйствія презѣльной... брани Богдана Хмельницького». Літопис Самійла Величка як яскраве явище літературного бароко. «Історія Русів» та дискусії навколо неї. Образ Хмельницького в козацьких літописах. Українська ідея в літописах та її втілення. Історико-літературне значення козацьких літописів. Використання їх письменникам наступних поколінь. Самовидця, Г.Грабянки, С.Величка.

Тема 8. Творчість Івана Мазепи (листи, поетичні твори). Творчість Ф.Прокоповича (Жанрові різновиди, індивідуальність стилю в поезії митця («Елегія», «Опис Києва», «Похвала Дніпрові»). Трагедокомедія

«Владимир». Значення творчості Ф.Прокоповича в дальшому розвитку літератури.

Тема 9. Шкільна драма ХУІІІ ст. «Милость Божія». Драма Г.Кониського «Воскресіння мертвих». Діалог С.Дівовича «Разговор Великої Росії з Малоросією». Інтермедії до драм М.Довгалецького та Г.Кониського, оцінка їх І.Франком. **Вертепна драма**, її будова і театральна техніка, зміст і образи, вплив на пізнішу культуру. «Живий» вертеп та спроби його відродження.

Тема 10. Сатира і гумор. Творчість мандрівних дяків. Аналогічне явище у західноєвропейській культурі. «Житіє» І.Турчиновського, образ його автора у І ч. триптиха Вал.Шевчука «Три листки за вікном». Образи мандрівних дяків у інших творах. Темі, жанри, стилеві особливості спадщини мандрівних дяків, її вплив на пізнішу літературу. Загальна характеристика української віршової сатири ХУІІІ ст. (обставини виникнення, зв'язок з російською сатирою, питання про авторство). Висміювання зажерливості, жадібності і пияцтва, викриття продажності у сатирично-гумористичних віршованих оповіданнях «Отець Негребецький», «Пекельний Марко», «Вірша про Кирика». Показ сили і героїзму козаків («Пекельний Марко»). Викриття пороків панівних класів у соціально-політичних віршових сатирах «1764 года декабря 20 дня. К.Р.», «Плач киевских монахов», «Доказательства Хама Данилея Куксы потомственны». Особливості мови і стилю віршової сатири, зв'язок її з усною народною творчістю. Елементи реалізму в творах. Творчість мандрівних дяків. Творчість Івана Некрашевича обставини її виникнення, зв'язок з фольклором та попередньою літературою.

Тема 11. Лірика ХУІІІ ст. Рукописні збірники, їх автори або переписувачі. Публікації пісень. Поява романсів. Пісня С.Климовського «Їхав козак за Дунай». «Пісні світові» І.Пашковського. Медитативно-елегійна лірика («Піснь о світі» О.Падальського, «Піснь о бідном сироті» Василя, «Піснь світська сиротинська»). Метафізична (духовна) лірика. Почаївський «Богогласник».

Тема 12. Історико-мемуарна проза ІІ пол. ХУІІІ ст. «Щоденник» і листи Я.Марковича. «Діаріуш» і «Щоденник» М.Ханенка.

Тема 13. Творчість Г.Сковороди. Особливості світогляду письменника-філософа. Аналіз філософських трактатів, діалогів, притч. Збірка «Басни Харьковскія». Обставини її створення. Тематика і провідні мотиви байок Г.Сковороди. Особливості художньої форми байок Г.Сковороди. Загальна характеристика поетичної спадщини Г.Сковороди. Збірка «Сад божественних пьсней» як найвизначніше явище в українській віршовій літературі ХУІІІ ст. Характер взаємодії епіграфів і текстів. Провідні мотиви лірики Г.Сковороди. Ідейно-художнє новаторство Г.Сковороди, значення його спадщини для розвитку української літератури.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Література Середньовіччя												
Тема 1. Вступ. Перекладна література в Київській Русі	8	4				4	8					8
Тема 2. Оригінальна література Київської Русі.	8	2	2			4	8					8
Тема 3. «Слово о полку Ігоревім» – найвизначніша пам'ятка літератури Київської Русі	8	2	2			4	8					8
Тема 4. Дидактична проза Київської Русі	4					4	4					4
Тема 5. Літописи Київської Русі	6		2			4	6					6
Разом за змістовим модулем 1	34	8	6			20	34					34
Змістовий модуль 2. Література Ренесансу і Бароко												
Тема 6. Полемічна література і творчість І.Вишенського	8	2	2			4	8					8
Тема 7. Віршова література II пол. XVII ст	6	2				4	6					6
Тема 9. Драматургія II пол. XVII ст.	6	2				4	6					6
Тема 10. Творчість Феофана Прокоповича	6	2	2			2	6					6
Тема 11. Козацькі літописи	6	2	2			2	6					6
Тема 12. Вірші Івана Величковського, Климентія Зіновієва.	6		2			4	6					6
Тема 13. Українська віршована сатира XVIII ст.	8	2	2			4	8					8
Тема 14. Драматургія XVIII ст.	6	2				4	6					6
Тема 15. Шкільна драматургія	6		2			4	6					6

Тема 16. Драма «Милість Божа»	6		2			4	6					6
Тема 17. Творчість Г.Сковороди	12	4	4			4	12					12
Тема 18. Дидактична проза Київської Русі	5					5	5					5
Тема 19. Література пізнього Середньовічч (XIV-XV ст.)	5					5	5					5
Тема 20. Розвиток поезії в давній українській літературі	5					5	5					5
Тема 21. Інтермедії в українській літературі XVII-XVIII ст.	5					5	5					5
Тема 22. Вертепна драма	5					5	5					5
Разом за 2 мод.	101	18	18			65	101					101
Разом за рік	135	26	24			85	135					135

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Перекладна література в Київській Русі	4
2	Оригінальна література Київської Русі	2
3	«Слово о полку Ігоревім» – найвизначніша пам'ятка літератури Київської Русі	2
4	Полемічна література і творчість І.Вишенського	2
5	Віршова література II пол. ХУІІІ ст	2
6	Драматургія II пол. ХУІІІ ст.	2
7	Творчість Феофана Прокоповича	2
8	Козацькі літописи	2
9	Українська віршована сатира ХУІІІ ст.	2
10	Драматургія ХУІІІ ст.	2
11	Творчість Г.Сковороди	4

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оригінальна література в Київській Русі	2
2	«Слово о полку Ігоревім» – найвизначніша пам'ятка літератури Київської Русі	2
3	Літописи Київської Русі	2
4	Полемічна література і творчість І.Вишенського	2
5	Творчість Феофана Прокоповича	2
6	Козацькі літописи	2
7	Вірші Івана Величковського, Климентія Зіновієва.	2
8	Українська віршована сатира ХУІІІ ст.	2
9	Шкільна драматургія	2
10	Драма «Милість Божа»	2
11	Творчість Г.Сковороди	4

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Перекладна література в Київській Русі	8/8
2	Оригінальна література Київської Русі	4/8
3	«Слово о полку Ігоревім» – найвизначніша пам'ятка літератури Київської Русі	4/8
4	Дидактична проза Київської Русі	4/4
5	Літописи Київської Русі	4/6
6	Полемічна література і творчість І.Вишенського	4/8
7	Віршова література II пол. ХУІІІ ст	4/6
8	Драматургія II пол. ХУІІІ ст.	4/6

9	Творчість Феофана Прокоповича	2/6
10	Козацькі літописи	2/6
11	Вірші Івана Величковського, Климентія Зіновієва	4/6
12	Українська віршована сатира XVIII ст.	4/8
13	Драматургія XVIII ст.	4/6
14	Шкільна драматургія	4/6
15	Драма «Милість Божа»	4/6
16	Творчість Г.Сковороди	4/12
17	Дидактична проза Київської Русі	5/5
18	Література пізнього Середньовіччя (XIV-XV ст.)	5/5
19	Розвиток поезії в давній українській літературі	5/5
20	Інтермедії в українській літературі XVII-XVIII ст.	5/5
21	Вертепна драма	5/5

9. Індивідуальні

1. Використання дидактичної прози Київської Русі письменниками наступних поколінь
2. Дидактичні тенденції в агіографічній та паломницькій прозі
3. Нові редакції творів доби Київської Русі
4. Особливості латиномовної української літератури
5. Теорія інтермедії в шкільних пійтиках
6. Історико-літературне значення інтермедій як початкового етапу української комедії
7. Відгуки інтермедій в пізнішій українській і російській літературах
8. Основні мотиви і герої вертепних вистав
9. Поняття про український вертеп: будова, театральна техніка
10. Лірична поезія XVIII століття.
11. Історичні поезії в давній літературі
12. Українська поезія XVII століття: тематика, жанри
13. Українська поезія XVI століття
14. Апокрифічні мотиви в українській літературі
15. Роль перекладної літератури у становленні і розвитку письменства Київської Русі
16. Сучасні гіпотези про генезис і розвиток літописання.
17. Українська полемічна література: жанри, стиль
18. Візуальна поезія в історії українського письменства.
19. Шкільна драматургія і пізніша література та театральне мистецтво
20. Барокова історіографія і подальший розвиток літератури.

10. Методи навчання

За джерелом інформації:

- 1) Словесні: лекція, семінари, розповідь, бесіда
- 2) Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація

За ступенем самостійності мислення:

- 1) репродуктивні
- 2) пошукові
- 3) дослідницькі

За ступенем керування навчальною діяльністю:

- 1) під керівництвом викладача
- 2) самостійна робота студентів: з книгою
- 3) виконання індивідуальних навчальних завдань

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) навчальні дискусії
- 2) створення ситуації пізнавальної новизни.

11. Методи контролю

Під час перевірки знань студентів використовуємо такі методи:

- *усного контролю,*
- *письмового контролю (тематичний, підсумковий)*
- *практичного контролю,*
- *тести,*
- *спостереження,*
- *користування книгою.*

12. Критерії оцінювання

Оцінка навчальних досягнень

5 балів

Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

4 бали

Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

3 бали

Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

2 бали

Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

1 бал

Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

13. Рекомендована література

Базова

1. Антологія української поезії: У 6 т. – Т. 1: Українська дожовтнева поезія. – К.: Наукова думка, 1984. – 345 с.
2. Аполлонова люття: Київські поети XVI-XVII ст. – К., 1982.– 382 с.
3. Апокрифи і легенди з українських рукописів. Т. 1. Апокрифистарозавітні / упоряд.: І. Я. Франко; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. Ін-т франкознавства. – Репр. вид. 1896 р. – Л., 2006. – 394 с.
4. Білоус П.В. Історія української літератури XI-XVIII ст.: навч.посіб. / П.В.Білоус. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 424 с.
5. Білоус П., Білоус О. Українська література XI – XVIII ст.: Навчальний посібник для самостійної роботи студента. – К.: Вид.центр «Академія», 2010.– 360 с.
6. Возняк М. Історія української літератури: У 2 кн. – Кн. 1.– Л.: Світ, 1992.– С. 399–438
7. Генік-Березовська З. До питання про пізню українську барокову поезію // Генік-Березовська З. Грані культур. Бароко, романтизм, модернізм. — К., 2000. — С. 37-50.
8. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т. 9 кн, – К., 1993. –Т. 2. –С.51-158.
9. Давня українська література: Хрестоматія / Упоряд. М.М.Сулима. – К.: Освіта,1992. – 576 с.
- 10.Дзира Я. І.Апокрифи // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. К. : Наук. думка, 2003. – Т.2. – С. 142 с.
- 11.Збірник Козацьких літописів : Густиський. Самійла Величка. Грабянки / упоряд. та переклад: В. Кречотень, В. Шевчук, Р. Іванченко. – К. : Дніпро, 2006. – 976 с.
- 12.Ісіченко, І. (Архієпископ). Історія української літератури: епоха Бароко (XVII–XVIIIст.): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ігор Ісіченко. – Львів ; К. ; Х. : Святогорець, 2011. – 568 с.
- 13.Літературна спадщина Київської Русі і українська література XVI-XVIII ст.: Збірник праць. – К., 1982. – 392 с.
- 14.Літературознавчий словник-довідник. – К., 2006.– 629 с.
- 15.Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. – К., 1990.– 328с.
- 16.Літопис Руський. – К., 1989 (Переклад, передмова і примітки Л.Махновця)
- 17.Матеріали до вивчення історії української літератури: У 5 т. – К.: Наукова думка, 1959.– Т. I. – 635 с.
- 18.Мішуков О.Європейський контекст «Історії Русів».– Київ;Херсон, 1999.
- 19.Мішуков О. «Історія Русів» у контексті доби – першої половини XIX сторіччя.– К., 1997.– 265 с.

20. Медієвістика: Зб. наук. статей. – О., 2000. – Вип. 2. – 564 с.
21. Наєнко М. Художня література України: Від міфів до реальності. – Ч.І. – К., 2005. – С.93-274.
22. Павленко Г. Становлення історичної белетристики в давній українській літературі. – К.: Наукова думка, 1984. – 276 с.
23. Полек В. Історія української літератури Х-ХУІІ ст. – К., 1994. – 293 с.
24. Поліщук Ф. Український фольклор. Давня українська література: Практичні заняття. – К., 1991. – 175 с.
25. Сліпушко О. Софія київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (Х-ХІІІ ст.). – К.: Аконіт, 2002. – С. 254 – 266.
26. Соболь В. З глибини віків: Посібник для вивчення давньої української літератури в школі. – Київ: Зодіак-ЕКО, 2000. – 384 с.
27. Соболь В. Літопис Самійла Величка як явище літературного бароко. – Донецьк, 1996.
28. Слово багатоцінне: хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина ХV-ХVІІІ) та в епоху Бароко (кінець ХVІ-ХVІІІ століття): в 4 кн. Кн. 1: Література епохи Ренесансу (друга половина ХV-ХVІ століття). Література Раннього Бароко (80-ті роки ХVІ століття – 1632 рік) / упоряд.: В. Шевчук, В. Яременко. – К.: Аконіт, 2006. – 800 с.
29. Слово багатоцінне: хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина ХV-ХVІІІ) та в епоху Бароко (кінець ХVІ-ХVІІІ століття): в 4 кн. Кн. 2: Література високого Бароко (1632-1709 рік)/упоряд.: В. Шевчук, В. Яременко. – К.: Аконіт, 2006. – 800 с.
30. Слово багатоцінне: хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина ХV-ХVІІІ) та в епоху Бароко (кінець ХVІ-ХVІІІ століття): в 4 кн. Кн. 3: Література високого Бароко (1632-1709 рік)/упоряд.: В. Шевчук, В. Яременко. – К.: Аконіт, 2006. – 800 с.
31. Степанишин Б. Давня українська література в школі. – К., 2000.
32. Сулима М. Давня українська література: Хрестоматія. – К., 1992.
33. Сулима В. Біблія і українська література: Навч. посібник. – К.: Освіта, 1998. – 400 с.
34. Українське бароко: В 2-х т. – К.: Наукова думка, 2004. – 253 с.
35. Українські інтермедії ХVІІ-ХVІІІ ст. – К.: Наукова думка, 1960. – 153 с.
36. Українська література ХІV-ХVІ ст. – К.: Наукова думка, 1988. – 142 с.
37. Українська література ХVІІ ст. – К.: Наукова думка, 1987. – 231 с.
38. Українська література ХІ-ХVІІІ ст.: Хрестоматія з коментарями. – Чернівці, 1997. – 362 с.
39. Українська література ХVІІІ ст. – К.: Наукова думка, 1983. – 261 с.
40. Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1988. – 431 с.
41. Українська література у портретах і довідках: Давня література – література ХІХ ст. – К.: Наукова думка, 2000. – 142 с.
42. Українська поезія ХVІ ст. – К.: Наукова думка, 1987. – 312 с.

43. Українська поезія ХУІІ ст. – К.: Наукова думка, 1988.–152 с.
44. Українська поезія ХVІІ ст. (Перша половина). – К., 1988.– 251 с.
45. Українська поезія. Середина ХVІІ ст. – К.:Наукова думка , 1992. – 123 с.
46. Українська література ХІV – ХVІ ст. – К.:Наукова думка, 1988.– С. 306–368
47. Українська література ХVІІІ ст. Поетична творчість. Драматичні твори. Прозові твори / Вступ. ст., упор. і примітки О. Мишанича.– К.: Наукова, 1983
48. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). – Т.: Феміна, 1994 – С. 186 – 187.
49. Чижевський, Д. Бароко : [українська література 17–18 ст.]/ Дмитро Чижевський // Історія української літератури/ Д. І. Чижевський. – К. : Академія, 2008. – С. 273–345.
50. Шевченко Г.П. Біблія – визначна пам'ятка світової культури і літератури // Все для вчителя. – 2002. – №15-16. – С.80-83.
51. Шевчук В. Інокентій Нерунович. «Милість Божа» // Шевчук В. Муза роксоланська: У 2-х кн. – Кн. 2: Розвинене бароко. Пізнє бароко. – К.: Либідь, 2005.
52. Шевчук В. Нерозгадані таємниці «Історії Русів» // Історія Русів. –К.: Феміна, 1991. –С.8-12

Допоміжна

1. Абрамович С. Специфика Библии как сакральной книги // Всесвітня література в навчальних закладах України. – 2001.– №9. – С.48-51.
2. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії ХІХ - поч. ХХ ст. // Українська мова і література в школі. –1991. – №10. – С. 3-6
3. Білоус Н. М. Валерій Шевчук про вивчення біблії в школі читанні // Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. – Житомир, 2010. – №20. – С. 312-32
4. Білоус П. «Повість минулих літ»: історія чи література? // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях. – 2004.– № 2.
5. Величковський Іван. Твори / Вступ. статті С. І. Маслової, В. П. Колосової, В. І. Кречотня. – К.: Наук.думка, 1972.– 192 с.
6. Вишенський І. Твори / Пер. з книжної укр. мови В. Шевчука. – К.: Дніпро, 1986.– 247 с.
7. Власенко Н. Хто є автором «Повісті врем'яних літ» // Наука і суспільство. – 2002.– № 5–6.– С. 10–14
8. Іваньо І. Григорій Сковорода // Сковорода Г. Вірші. Пісні. Байки. Діалоги. Трактати. Притчі. Прозові переклади. Листи / Упордк., примітки та вступ. ст. І.Іваньо. –К.: Наук. думка, 1983. –С. 5-32.
9. Єфремов С. Історія українського письменства. –К.: Феміна, 1995. –С. 215-220.

10. Котляр М. Чорноризець Нестор та його «Повість минулих літ» // Повість минулих літ. Літопис / Переказ В. Близнеця. – К.: Веселка, 1996. – С. 268–284.
11. Куценко Л. Час вчитися любити: Біблія на уроках літератури. – Кіровоград: Степова Еллада, 1999. – 56 с.
12. Літописні оповіді про похід князя Ігоря / Укл., текстологічне дослідження та пер. В. Ю. Франчук. – К.: Наук.думка, 1988. – 191 с.
13. Мартинюк В. Біблія – запорука духовності людства // Українська література в загальноосвітній школі. – 1999. – №4. – С.5-15
14. Маслов С. Маловідомий український письменник кінця XVII – поч. XVIII ст. (До історії стилю бароко в давній українській літературі) // Величковський І. Твори. – К., 1972. – С. 5–15.
15. Мишанич О. Довкола «Слова ..»: Нова ревізія автентичності видатної пам'ятки // Літературна Україна. – 2001. – 30 серп. – С. 7. (Медієвістика. – О., 2002. – Вип. 3. – С. 6–19).
16. Мостова Л. Жанротворча роль іносказання в байках Г. С. Сковороди // Медієвістика: Зб. наук. статей. – О., 2000. – Вип. 2. – С. 134–141.
17. Назарук М. Й. Гордість давнього письменства (До ознайомлення з полемічною літературою і творчістю І. Вишенського) // Українська мова і література в школі. – 1986. – № 8. – С.33 – 40.
18. Новий Завіт // Вітчизна. – 1990. – №3. – С.167 - 189; №5. – С.179 - 193; №7. – С.171 - 195.
19. Охріменко П. Якому народові належить «Слово о полку Ігоревім»? // Березіль. – 1996. – № 7. – С. 153–167.
20. Охріменко П. Чи знаємо ми по імені автора «Слова ...»? // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 11. – С.79–85.
21. Паславський І. «Писав мандрованець, якого звать Вишенським» // Дзвін. – 1991. – № 1. – С. 152–162.
22. Пастухова А. Викладання Біблії як концептуальної першоджерельної інстанції // Українська мова і література. - 2004. - №5. - С.38-39.
23. Працьовитий В. Образ Богдана Хмельницького у шкільній драмі «Милість Божія» // Сучасний погляд на літературу: Наук.зб. – К., 2001. – Вип. 5. – С. 7–9
24. Сивокінь Г. Григорій Сковорода як читач Біблії // Слово і час. – 1993. – №3. – С. 11-16.
25. Сивокінь Г. Схоластика Феофана Прокоповича // Урок української. – 2001. – №6. – С.56-57.
26. Ушкалов Л. Григорій Сковорода і антична культура. – Харків: ТОВ «Знання», 1997. – 180 с.
27. Франко І. Я. Іван Вишенський, його час і письменницька діяльність // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 28. – К.: Наук. думка, 1983. – С. 260–278.
28. Франко І. Композиція найдавнішого літописного зведення: «Повість временних літ» // Франко І. Збір. творів: У 50 т. Т. 37. – К.: Наук.думка,

- 1976.– С. 442–449.
29. Франко І. Я. Найстаріші традиції Київської землі // Франко І. Збір. творів: У 50 т. Т. 39.– К.: Наук.думка, 1976.– С. 335–358.
30. Чухонцева н. Історія української літератури Х-ХУІІІ ст.: Матеріали і методичні рекомендації для студентів І курсу факультету української філології. – Херсон. 2000.
31. Шевчук В. Як би я викладав уроки Біблії в середній школі // Слово і час. – 1991. – № 1. – С.72 - 79.
32. Шевчук В. Збережено навіки (Про «Повість врем'яних літ» та її авторів) // Шевчук В. Дорога в тисячу років. – К.: Рад.письменник, 1990.– С. 16–24
33. Шевчук В. Мандрівничий, котрий розпікав людське сумління // Шевчук В. Дорога в тисячу років. – К.: Рад.письменник, 1990.– С. 68–82.
34. Шевчук В. Іван Величковський та Києво-Чернігівська поетична школа другої пол. ХVІІ ст. // Українська мова та література. – 2001.– Ч. 43.– С. 3–14.
35. Шевчук М. Іван Некрашевич: думки ювілейні і не зовсім // Слово і час. – 1992.– № 10.– С. 28–32.
36. Шевчук В. Климентій Зіновійв і його книга буття українського народу // Хроніка-2000.– 1994.– № 1–2. – С. 73–98.
37. Яценко Б. І ще про автентичність «Слова о полку Ігоревім» // Слово і Час.– 2003.– № 7.– С. 30–34.
38. Яценко Б. Ще раз про автора «Слова о полку Ігоревім» // Дивослово.– 2001.– № 5.– С. 7–9.

Інтернетресурси

<http://pidruchniki.com/>
<http://subject.com.ua>
<http://www.br.com.ua>
<http://readbookz.com/>
www.library.tnpu.edu.ua/index.php/exhibitions/1556-litopusu

<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/93-education/faculties/fgn>

Зміни та доповнення до робочої програми

_____ н.р.

Протокол № ____ від « ____ » _____ р. Проткол № ____ від « ____ » _____ р.

Завідувач кафедри _____ Голова НМР факультету (інституту) _____

_____ н.р.

Протокол № ____ від « ____ » _____ р. Проткол № ____ від « ____ » _____ р.

Завідувач кафедри _____ Голова НМР факультету (інституту) _____

_____ н.р.

Протокол № ____ від « ____ » _____ р. Проткол № ____ від « ____ » _____ р.

Завідувач кафедри _____ Голова НМР факультету (інституту) _____